

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen** : 3 april 2023**Datum GS-besluit** : 2 mei 2023**Vragen nr. 21**

Vragen van **de heer D.G. Heijnen MSc** (CDA) en **de heer dr. M.C.A. Klein** (ChristenUnie) over Artis aquarium: wat gaan we doen met de 3 miljoen?

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 3 april 2023 door de leden van Provinciale Staten, **de heer D.G. Heijnen MSc** (CDA) en **de heer dr. M.C.A. Klein** (ChristenUnie), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op 14 november 2022 besloot een meerderheid van de Provinciale Staten te onderzoeken of de bijdrage aan de verduurzaming van Artis verhoogd kan worden met €3 miljoen voor de restauratie van het Rijksmonument Artis Aquarium.

De gedeputeerde Financiën, Cultuur & Erfgoed gaf aan onder andere de voorwaarde te willen stellen dat deze incidentele bijdrage als sluitsteen van de begroting zou worden ingezet en dus alleen gedaan wordt als de begroting rondkomt bij Artis en het Rijk hier ook een bijdrage aan levert.

In het Parool van 30 maart¹ is te lezen dat de staatssecretaris naar buiten heeft gebracht dat vanuit het Rijk geen bijdrage gedaan wordt.

Hierover hebben wij de volgende vragen:

INLEIDING ANTWOORDEN

Onze inspanningen voor het Artis Aquarium komen voort uit motie 187 van 14 november 2022, waarin uw Staten ons verzoeken het rijk te bewegen substantieel bij te dragen in de restauratie van het Artis Aquarium en daarbij te onderzoeken of de reeds verleende subsidie voor verduurzaming ad € 300.000 kan worden verhoogd met een subsidie voor restauratie tot 3 mln. en niet zoals in uw inleiding staat met € 3 mln. Het gaat dus om een totale cofinanciering van €

---

¹ <https://www.parool.nl/nederland/artis-krijgt-geen-subsidie-van-het-rijk-voor-restauratie-monumentaal-aquarium~be1c0ba4/>

3 mln. waarvan € 2.7 mln. vrij te maken voor de restauratieopgave en € 300.000 reeds verleend voor de daaraan verbonden verduurzaming van het rijksmonument.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Bent u bekend met het artikel in het Parool en het besluit van de staatssecretaris?

Antwoord 1:

Ja, wij zijn bekend met het artikel in het Parool. Het besluit van de staatssecretaris vernamen wij uit haar afwijzingsbrief aan Artis, waarvan wij een afschrift ontvingen.

Vraag 2:

U bent ervan uitgegaan op basis van het oordeel van de meerderheid van Provinciale Staten dat er voldoende lenigheid gevonden zou worden in het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds (van motie 42 mei 2020).

- a. Kunt u inzichtelijk maken hoeveel aanvragen er zijn gedaan binnen dit fonds, hoeveel geld er al is toegekend vanuit dit fonds en hoeveel ruimte er nog is in dit fonds?
- b. Kan in dit fonds dekking gevonden voor de 3 miljoen euro voor de restauratie van dit Rijksmonument?

Antwoord 2:

- a. In onze brief van 9 maart 2023 aan Provinciale Staten geven wij de laatste stand van zaken over de uitvoering van het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds. Wij verwachten € 47 mln. van de beschikbare middelen in te zetten en houden daarmee ook rekening met de bijdrage ad € 2.7 mln. voor Artis. Zie de link:
<https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/6801c617-cad1-4a0b-a630-9115cd39d770?documentId=d0d416c7-7df7-446b-8295-eb76b0cd0e33&agendaItemId=f7fca46d-2188-48a4-9b77-edb1593bb2bc>
- b. In dit fonds kan de dekking gevonden worden voor een provinciale bijdrage van € 2.7 mln. in de restauratie van dit rijksmonument.

Vraag 3:

Bij de advisering over de motie M187-2022² was u van mening dat een incidentele bijdrage aan de restauratie van het Artis Aquarium geen zin zou hebben als het Rijk niet over de brug komt en er een gat van 10 miljoen blijft. Bent u dit nog steeds van mening?

Antwoord 3:

Ja, wij zijn nog steeds van mening dat een incidentele provinciale bijdrage aan de restauratie van Artis alleen zin heeft wanneer deze dient als financiële sluitsteen waarmee de begroting wordt gedekt en de restauratie- en verduurzamingsopgave kan worden voltooid. Indien niet kan

---

² <https://noordholland.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/ae1d8555-b713-49ad-8eae-6021c4b87a48?documentId=af378681-b710-4083-a633-803465d608d9&agendaItemId=8dca41c3-cbbc-45f2-8107-39094f014ee4>

worden voorzien in de dekking van het gat van €10 mln. door het Rijk kan deze opgave niet volgens plan worden voltooid.

Vraag 4:

Het artikel stelt: “De staatssecretaris zegt met provincies in gesprek te zijn om geld vrij te maken voor grote restauraties van rijksmonumenten zoals die van Artis.”

- a. Kunt u bevestigen dat deze gesprekken plaatsvinden?
- b. Indien deze gesprekken plaatsvinden bent u dan met ons van mening dat het verstandig is om de drie miljoen vanuit de provincie Noord-Holland voorlopig op te schorten?
- c. Wat is de inzet van de staatssecretaris aangaande deze gesprekken?
- d. Wat is de inzet van de provincie aangaande deze gesprekken?

Antwoord 4:

- a. Ja, in die zin dat de gesprekken in IPO verband worden voorbereid en in de komende maanden zullen plaatsvinden.
- b. Nee, wij zijn van mening dat het verstandig is om de drie miljoen cofinanciering niet op te schorten, maar bij de gesprekken als cofinanciering te kunnen inbrengen.
- c. De staatssecretaris heeft in een eerder gesprek – dat onze gedeputeerde voor Cultuur naar aanleiding van uw motie op 23 februari jl met haar voerde – te kennen gegeven dat provinciale cofinanciering randvoorwaardelijk is bij het eventueel vrijmaken van extra rijksmiddelen.
- d. Het bovengenoemde gesprek heeft bijgedragen aan de bereidheid om voor Artis Aquarium – vooruitlopend op oplossingen voor andere grote restauratieopgaven in den lande – al in 2023 naar cofinanciering te zoeken. Wij zullen in de vervolgesprekken benadrukken dat we onze cofinanciering alleen kunnen aanwenden als ook het rijk over de brug komt. Het betreft hier een restauratie- en verduurzamingsopgave ad € 47.3 mln. waarvan € 32.8 mln. bestaat uit subsidiabele restauratiekosten. Van deze € 32.8 mln. wordt al € 22.8 mln. gedekt door Artis zelf, door de gemeente Amsterdam, door fondsen en door ons. Hiermee is naar onze mening de maximale inspanning door anderen dan het rijk voor het behoud van dit prominent rijksmonument geleverd.

Vraag 5:

In het artikel staat ook: “Ze (de staatssecretaris, red.) begrijpt ook dat de dierentuin geen tijd heeft om te wachten op deze structurele oplossing en zoekt daarom naar een manier om Artis sneller te helpen.”

- a. Bent u bekend met de tijdelijke oplossingen voor Artis?
- b. Speelt de provincie een rol in deze tijdelijke oplossingen?

Antwoord 5:

- a. Ja. Het is ons bekend dat de staatssecretaris al in 2023 wil zoeken naar een oplossing voor Artis die vooruitloopt op oplossingen voor andere kanjeropgave in Nederland.
- b. Ja, naar aanleiding van uw motie hebben wij hierin een aanjagende en faciliterende rol.

Vraag 6:

Bent u van plan de gevraagde 3 miljoen aan Artis toe te kennen?

Antwoord 6:

Ja, indien fungerende als sluitsteen voor de begroting voor de restauratie en verduurzamingsopgave van Artis Aquarium zullen wij uw Staten bij de begroting voorstellen om Artis € 2.7 mln. toe te kennen bovenop de reeds verleende € 300.000.

Vraag 7:

Is er al een nieuwe bestemming voor dit geld indien de 3 miljoen niet aan Artis toegekend wordt?

Antwoord 7:

Nee. Wanneer de € 2.7 mln. niet aan Artis kan worden toegekend zullen we deze middelen verdelen op basis van de criteria van het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds.

Vraag 8:

Staat u er voor open om dit geld voor andere culturele doelen, Rijksmonumenten of maatschappelijk vastgoed te gebruiken, die passen binnen de eisen van Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds?

Antwoord 8:

Ja, indien de € 2.7 mln. niet aan Artis Aquarium kan worden besteed staan wij ervoor open om dit geld te gebruiken voor doelen die passen binnen de criteria van het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds.